

PROGRÉS AMB LA CONSTRUCCIÓ

Manifest per enfortir el sector de la construcció a Tarragona

Els agents socials representatius del sector de la construcció a la demarcació de Tarragona, FEGCO, FECOMA-CCOO i MCA-UGT, considerem necessari promoure accions que permetin pal·liar els efectes de l'actual crisi en la indústria de la construcció, així com afavorir la seva contribució al creixement de l'economia, donada la seva capacitat d'arrossegament d'altres activitats, tant industrials com de serveis, així com la seva incidència en la qualitat de vida dels ciutadans.

El sector de la construcció contribueix a consolidar valors de molt diversa índole, com són:

- **Valors Socials:** Fomentant i desenvolupant els jaciments d'ocupació existents en el marc de les seves activitats i augmentar la satisfacció dels consumidors al voltant de l'habitatge i les infraestructures.
- **Valors Mediambientals:** Incentivant la utilització de materials, equipaments i sistemes respectuosos amb el medi ambient i fent prendre consciència a la societat envers els hàbits i models de consum recolzats en la consciència mediambiental.
- **Valors Industrials:** Aplicant models de producció propis de la indústria, orientats a nous mercats basats en criteris de millora de l'eficiència i la qualitat.
- **Valors Urbanístics:** Convergint cap a un model d'urbanisme que combini, dins el marc de les directrius europees, la conservació del patrimoni, la revitalització dels nuclis urbans i l'equilibri entre els equipaments socials i econòmics.

UNA ACTIVITAT CONSTRUCTORA PER AL CREIXEMENT

Per FECOMA-CC.OO., MCA-UGT, i FEGCO, el sector de la construcció encabeix múltiples activitats que es poden aglutinar en dos grans grups:

El primer, el d'activitat residencial, on s'inclou tant la nova construcció d'habitatges com la rehabilitació d'edificis, habitatges i nuclis urbans.

El segon, el de la creació i manteniment d'infraestructures, enteses aquestes en un sentit ampli, incloent-hi les socials (educació, sanitat, etc.), i les econòmiques (comercials, transports, indústria, telecomunicacions, energia, aigua, etc.).

L'actual crisi econòmica ha posat de manifest la fragilitat del model econòmic sustentant en un excés en l'activitat immobiliària, i les debilitats estructurals del propi sector de la construcció, que s'evidencia en la pèrdua de milers i milers de llocs de treball, així com de milers d'empreses.

Estadístiques bàsiques de la Construcció a Tarragona

	2007	2013	Var.07/13	%
Assalariats Règim General	37.608	12.490	- 25.218	- 67%
Empreses	6.469	2.341	- 4.128	- 64%
Aturats	4.602	11.279	6.677	45%

Aquesta pèrdua de llocs de treball directes i d'empreses del sector, es veuen acompanyats per milers de llocs de treball i centenars d'empreses d'activitats complementàries o auxiliars i de fabricació de materials de la construcció, pràcticament inactives o que han tancat portes .

No pot sorprendre que, en les presents circumstàncies, la possibilitat de trobar ocupació al sector siguin pràcticament nul·les, i que la permanència en situació d'atur es prolongui per sobre de la que es dona en altres sectors productius, creant una gran bossa d'aturats de llarga durada.

Els efectes de la tornada al seu lloc d'origen de molts immigrants tampoc disminueix la gravetat del problema.

La manca d'ocupació i la pèrdua del salari durant un període de llarga durada a la

qual se sumen, sovint, altres contratemps d'àmbit familiar, dins un context generalitzat d'endeutament, produeixen situacions de greu empobriment i angoixa que afecten, no només a l'economia, si no a la salut física i psicològica de les persones.

Austeritat no vol dir retallada, vol dir racionalització de la despesa en les inversions, atenció a la seva utilitat pública, i sobrietat, que impliquen planificació, priorització, programació, millora de la definició en els projectes, adjudicació equilibrada atenent a paràmetres en els que no compta només l'oferta més barata, etc.

Auster és sobri, mesurat, rigorós enfront del desenfrenament, la immoderació i el malbaratament. **Auster és ser, sobretot, equilibrat en el repartiment de les càrregues i generós amb els més febles.**

Quan l'austeritat la equiparem a retallada, es transforma en una arma de destrucció massiva que no només ens empobreix de manera injusta, si no que qüestiona el nostre propi futur.

PROPOSTES PER A LA REACTIVACIÓ DEL SECTOR DE LES INDÚSTRIES DE LA CONSTRUCCIÓ

Les organitzacions empresarials i sindicals signants del present document no alberguem cap mena de dubte envers la situació d'emergència en que es troba el sector de la construcció i les seves indústries en tots els seus elements i, derivada d'aquesta, l'estat crític de l'economia a la demarcació de Tarragona, i a la resta de Catalunya i Espanya.

Els milers de llocs de treball destruïts a les empreses i els centenars d'elles que han desaparegut, així com enginyeries i gabinets d'arquitectes, prefabricats i magatzemistes de materials, agents immobiliaris, empreses promotores, instal·ladors i empreses de la fusta, etc., són la breu descripció d'una tragèdia real. Si a aquests llocs de treball directes sumem tot l'impacte de l'efecte d'arrossegament a la resta de l'economia veiem, per dir-ho sense embuts, la desastrosa realitat que tractem d'afrontar amb reflexió, però amb la necessitat que aquest sector es situï en aquesta crisi, d'una vegada per totes, **COM A PART IMPORTANT DE LA SOLUCIÓ AL PROBLEMA DE LA CRISI**, donat que la construcció és una activitat intensiva en ocupació: Per cada 600.000 euros invertits a la construcció, es generen 10 nous llocs de treballs directes i altres 6 d'indirectes.

Es per lo anterior que creiem imprescindible, i així ho proposem a tota la cadena de valor del sector, integrada pels àmbits i subsectors abans descrits, la constitució

d'una **PLATAFORMA PER LA CONSOLIDACIÓ DEL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ I LA SEVA CONTRIBUCIÓ AL CREIXEMENT I L'OCUPACIÓ**

I és per això que farem propostes sobre els següents blocs

I.- REFORMA I REHABILITACIÓ D'HABITATGES I ENTORNS URBANS I RURALS

Des dels agents socials entenem necessari es procedeixi a l'adopció d'un **Pla de xoc** que permeti pal·liar els efectes de l'actual crisi, fomentant la realització d'obres en habitatges, oficines i locals comercials, per part dels propietaris i llogaters.

El Pla de xoc tindria per objecte **estimular al consumidor per a l'execució d'obres** lligades a l'acondicionament, millora del confort, de l'eficiència i habitabilitat en sentit ampli, sota criteris d'adequació al Codi Tècnic d'Edificació (CTE), i a les reglamentacions d'instal·lacions aplicables, mitjançant un model d'incentiu a la rehabilitació i reforma àgil, proactiu, i flexible en els criteris d'aplicació, i que incorpori totes les propostes presentades en aquest document.

La Reforma i Rehabilitació resorgeixen com la part del sector que pot aportar major activitat i generació d'ocupació. A més, ho fa amb les característiques afegides de sostenibilitat i estabilitat que li són pròpies.

Si es tenen en compte els objectius fixats per la Unió Europea de reduir en un 20 per cent les emissions de gasos d'efecte hivernacle, millorar en un 20 per cent l'eficiència energètica i augmentar en un altre 20 per cent el consum d'energia procedent de fonts d'energia renovables, es posa encara més de manifest la necessitat de millora de les nostres edificacions per fer-les més eficients i incorporar-hi sistemes de generació d'energia més avançats i nets.

Cal recordar que el parc d'edificació europeu és responsable del 40 per cent del consum final d'energia i del 36 per cent de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Segons el cens de població i d'habitatges realitzat l'any 2011, el 57 per cent dels habitatges estan construïts amb anterioritat a l'any 1.980, i entre un 7 i 10 per cent del parc es troba en mal estat o en estat ruïnós o deficient .

El ministeri de Foment estima que per cada milió d'euros invertits en rehabilitació, es dona feina a 56 persones i per cada 100 milions en ajudes, el

sector públic recupera 96 euros en impostos i per estalvi en el pagament de menys subsidis d'atur.

PROPOSTES

1.- Campanya de sensibilització pública

El conjunt d'Administracions Públiques han de confluïr en un pla específic de conscienciació ciutadana d'una banda, i d'explicació de totes les possibilitats al seu abast per una altra.

Hem detectat que moltes de les actuacions que podien esdevenir en Reforma, Rehabilitació i Regeneració urbana no ho fan per alguns dels següents motius:

- a) Desconeixement per part dels ciutadans de les possibles millores tècniques.
- b) Desconeixement d'alternatives econòmiques per executar l'obra.
- c) Excés de burocràcia en els processos de reforma i rehabilitació.

2. - Models de finançament

En realitzar alguna obra de reforma i rehabilitació, el subjecte passiu de la mateixa hauria de disposar de:

- a) **Ajudes/Crèdits tous**: La condició és que s'instrumentin en terminis prou llargs. Hi han països que ho fan a terminis de 20 anys .
- b) **Fórmules de pagament ajornat**: Mitjançant quotes en els rebuts de consums energètics, en funció de la millora realitzada en eficiència energètica.
- c) **Desgravacions fiscals**: Es suggereixen desgravacions fiscals automàtiques del 25 per cent sobre el total de l'actuació duta a terme. És clar que per fer aflorar economia submergida, i alhora augmentar els nivells de qualitat a l'obra, l'avantatge fiscal del ciutadà ha de superar a la càrrega de l'IVA, sigui quina sigui aquesta, i ha de poder realitzar-se la desgravació de forma senzilla, àgil, clara, i sense que el ciutadà tingui dubtes envers la seva aplicació. Si tot això no està clar, qui estigui

actuant en l'economia submergida ho seguirà fent, i cada vegada amb més assiduitat.

- d) **Reducció de primes d'assegurança**: Per als habitatges que hagin dut a terme millores en la seva estabilitat mecànica o estructural.
- e) **Modificacions en les tarifes de llum i de gas**: Bonificant les d'aquells habitatges amb millor certificació energètica, en el moment de la seva venda o lloguer.
- f) **Subvencions**: Constitució d'una finestreta única de les tres administracions que concerneixen a particulars i empreses .

3. - Model fiscal

Ampliació dels casos en els que el tipus d'IVA és aplicable a les obres. S'hauria de procedir a la màxima reducció del tipus d'IVA a les obres, i en concret en els aspectes següents:

- a) Per a les obres de millora d'habitatge, tant les dedicades a la millora de l'eficiència energètica com a qualsevol altra millora en l'habitatge, i la incorporació de noves tecnologies i serveis, mitjançant l'ús d'aquestes, amb independència del cost dels materials.
- b) Ampliació del tipus reduït d'IVA a les obres de demolició i substitució per nova edificació (i si escau reurbanització) en operacions de regeneració d'àrees urbanes degradades.
- c) Facultar a tota la cadena de valor de la construcció, incorporant a instal·ladors, subcontractistes, fabricants de materials i distribuïdors, projectistes, directors d'obra i assistències tècniques, perquè puguin tributar al tipus reduït.
- d) Establir que la compra de materials per a les obres tributi al tipus d'IVA reduït

II. - OBRA PÚBLICA I INFRAESTRUCTURES

Sense voler entrar en una descripció prolixa de xifres, sí que hem de posar de manifest la disminució en els volums d'inversió i la repercussió negativa que sobre els sectors d'obres públiques i concessions han representat en els darrers anys.

La inversió pública constitueix l'arma més important a disposició dels governs per potenciar el creixement, pel seu caràcter anticíclic i pel seu impacte immediat sobre l'activitat econòmica i l'ocupació.

S'ha de posar en marxa una política d'infraestructures integral i coordinada, que continuï reduint el diferencial amb els països de l'Euro zona i contempli un nou model de conservació i manteniment de les infraestructures.

En aquest sentit la inversió pública en aquesta matèria no s'ha de considerar com una despesa, i hauria de quedar fora del còmput de dèficit.

Retorns fiscals aproximats de la inversió en infraestructures

Per cada milió d'euros invertits en infraestructures, el retorn fiscal en percentatge del PIB és del 0,62%, i el seu desglossament és el següent:

1.- Recaptació directa:	
IVA	(0,21%)
2.- Augments de recaptació per productes induïts:	
Impostos nets sobre consums intermedis	(0,01%)
IRPF sobre remuneració d'assalariats	(0,05%)
Cotitzacions socials	(0,11%)
Impost sobre societats	(0,03%)
Prestacions per atur	(0,21%)

Per cada milió d'euros invertits, el retorn fiscal per l'Administració Pública és de 570.000 euros, bé com a pagament per impostos indirectes i directes, o per augment de recaptació via cotitzacions socials.

PROPOSTES

La inversió en infraestructures és un factor clau i determinant per la Productivitat. L'Estat, la Generalitat i els Ens Locals, dins llurs respectives competències, han d'impulsar plans d'infraestructures que, alhora d'escurçar l'esquerda existent amb relació a les economies més desenvolupades, dinamitzin l'economia, contribuint al creixement econòmic i a la creació d'ocupació.

1.- Considerem necessari un programa de relançament de la inversió en infraestructures per part de les tres administracions, amb una aportació extraordinària per als pressupostos 2105 i 2016.

2.- Proposem el desenvolupament del pla d'infraestructures i d'equipaments, imprescindibles a la demarcació de Tarragona, per contribuir al desenvolupament de la demarcació i del país:

- a) Reinici de les obres adjudicades i actualment aturades.
- b) Un pressupost extraordinari per al manteniment de les infraestructures ja construïdes.
- c) Obres necessàries, que en alguns casos ja han estat proposades, i que per dificultats econòmiques no s'han iniciat o finalitzat.

Equipaments bàsics amb retorn econòmic i social

- ❖ Construcció d'escoles a Tortosa i a Sant Carles de la Ràpita
- ❖ Comissària de Torredembarra
- ❖ Adaptació del centre penitenciari de Tarragona com a Centre Penitenciari obert
- ❖ Infraestructures necessàries per a la celebració dels XVIII Jocs Mediterranis Tarragona 2017

Infraestructures d'alt retorn econòmic i social

- ❖ Desdoblament de la N 340
- ❖ Autovia de Sant Sebastià a Tarragona; tram Tarragona / Montblanc / Lleida
- ❖ Corredor del Mediterrani
- ❖ Terminal intermodal del Port de Tarragona

- ❖ Adaptació a l'ample internacional del corredor de l'Ebre
- ❖ Accés ferroviari al Port de Tarragona

3.- S'haurien d'arbitrar mesures financeres i pressupostàries que permetessin la liquidació del deute pendent de les administracions i evitar, de futur, pràctiques que generessin morositat.

4.- Modificació de la Llei de Contractes del Sector Públic.

- Una pràctica propiciada per les diferents administracions, és l'adjudicació dels contractes a preus molt inferiors als reals de mercat, que figuren en els pressupostos prèviament aprovats per l'organisme de contractació. La Llei hauria de preveure que els plecs contemplessin mecanismes més eficaços de control de les ofertes temeràries o anormalment baixes, tant en els contractes d'obra com en els de concessió d'obres públiques i contractes de sanejament urbà.
- Per evitar aquestes pràctiques en l'adjudicació dels contractes d'obra, la Llei o el seu Reglament haurien de fixar amb exactitud les bases generals sobre les quals s'hauria d'establir el control de temeritat.
- Els criteris d'adjudicació de l'obra pública que, més enllà del preu que acaba derivant en baixes temeràries, ha de tenir en compte a l'hora de la seva adjudicació, l'experiència, les solucions innovadores i tecnològicament avançades, la seguretat, l'estabilitat en l'ocupació, i la formació professional dels seus treballadors, etc., de totes i cadascuna de les empreses que acaben sent adjudicatàries.
- Com s'ha dit, l'adjudicació d'un projecte que no garanteixi una mínima taxa interna de retorn del capital invertit (TIR), tindrà seriosos problemes per obtenir el necessari finançament bancari i veurà compromesa, a mitjà i llarg termini, la normal prestació del servei públic. Per evitar-ho, la Llei hauria de preveure el rebuig, per incórrer en temeritat, de qualsevol oferta econòmica que no s'adeqüi a la rendibilitat mínima del mercat, que s'haurà de referenciar en els plecs de contractació.

III. - HABITATGE

La Política d'Habitatge és la manera que les administracions públiques tenen d'entendre la problemàtica de l'habitatge, i que serveix de base i de guia per a la presa de decisions en relació a aquesta matèria, i que es concreta en accions - Plans d'Habitatge-, per assegurar el compliment d'uns objectius generals. Es tracta, per tant, d'un pla operatiu en el curt termini que, després d'identificar unes necessitats dins el marc d'una conjuntura, tria les alternatives que creu més adients per donar resposta a aquestes necessitats, com a via per assolir el compliment d'uns objectius concrets.

Hi ha unes especials connotacions que caracteritzen l'habitatge, i que fan que la Política d'Habitatge sigui molt diferent a qualsevol altre tipus de política:

- L'habitatge és un dret constitucional
- L'habitatge respon a una necessitat bàsica, els ciutadans han de poder accedir-hi, ja sigui en règim de propietat o de lloguer.
- El principal objectiu de la Política d'Habitatge és, en conseqüència, procurar l'accés a un habitatge per a tots els ciutadans.

PROPOSTES

A) Dins aquest context, la política d'habitatge s'ha de centrar com a objectiu en assolir el següent:

- Donar sortida a l'estoc d'habitatge, tant protegit com lliure, flexibilitzant en el primer cas, els requisits exigibles al demandant i permetent que els habitatges lliures que s'ajustin al preu màxim de venda o renda de la protegida, gaudeixin dels mateixos beneficis fiscals que els primers.
- Simplificació burocràtica i administrativa.
- Foment del lloguer, especialment necessari per proporcionar accés a l'habitatge a aquelles persones que no puguin accedir-hi en règim de propietat (fonamentalment joves en el seu primer accés).
- Foment de la rehabilitació, a fi i efecte de mantenir el patrimoni residencial existent en condicions adequades.

Aquestes propostes requereixen d'un instrument indispensable per a la seva consecució, que és el finançament. Donada la situació actual del sistema financer espanyol, cal que des de les administracions públiques, s'obtingui un compromís ferm de finançament per part de les entitats financeres, el que garantiria el compliment dels objectius proposats, i que podria complementar-se amb acords, directes o mitjançant l'ICO, amb el Banc Europeu d'Inversions.

B) Mesures específiques per al foment de lloguer

- A Catalunya l'oferta d'habitatge de lloguer és clarament insuficient: Amb un 17% està a la cua d'Europa, que de mitjana està per sobre del 30%.
- Per tant, per tal de fomentar el lloguer, proposem el següent:
 - Fer més atractiva l'opció de lloguer, tant per a propietaris com per a llogaters, promovent alhora la participació d'agències especialitzades, públiques i privades que, d'una banda, mantinguin la qualitat del parc d'habitatges i, de l'altra, ofereixin garanties a les parts implicades.
 - Permetre arrendar paquets d'habitatges protegits a entitats sense ànim de lucre, que desenvolupin la seva activitat assistencial o d'integració social.
 - Per ajudar al llogater, s'hauria d'augmentar el percentatge de deducció en l'IRPF per les rendes satisfetes, incloent a la base imposable les despeses de comunitat, impostos o taxes que es satisfacin per l'ús de l'habitatge.

IV. - FORMACIÓ

L'ocupació en el sector de la construcció té un gran pes i influència en el mercat de treball per la seva capacitat de generar ocupació. No podem oblidar que, fins i tot en època de crisi, amb l'activitat constructiva en nivells mínims, la construcció a la demarcació de Tarragona té empleats a 12.500 treballadors/es afiliats al Règim General de la Seguretat Social, i a 11.300 desocupats.

Estem davant d'un sector intensiu en mà d'obra, amb una població ocupada molt segmentada, amb professionals altament qualificats, que acostumen a tenir majors

nivells d'estabilitat en l'ocupació, davant un nombrós col·lectiu de treballadors amb una gran rotació i inestabilitat en els seus llocs de treball.

Les condicions de treball en el sector de la construcció ofereixen un ampli marge de millora en comparació amb el conjunt de la indústria i de l'economia, en la mesura que el nivell de salaris és més baix i la jornada laboral més perllongada.

El *boom* immobiliari que hem viscut va provocar que el sector de la construcció, i especialment l'activitat d'edificació d'habitatges, s'orientés cap a la construcció massiva, utilitzant tecnologies tradicionals, ocupant la mà d'obra més barata, i promovent la generació de diner fàcil.

Això s'ha fet pressionant les empreses subcontractades i, per descomptat, d'esquenes a la idea de consolidar una ocupació estable, professionalitzada, i de qualitat en el sector.

Una de les lliçons que s'han d'aprendre de la crisi, és que aquest no és el camí a seguir.

Així, la formació professional per a l'ocupació ha de jugar el seu veritable paper, i tenir com a objectiu prioritari la millora de la qualificació dels treballadors i l'increment de la competitivitat de les empreses.

Per a això, cal:

1. Desenvolupar els mecanismes adequats per incrementar la qualificació dels treballadors, establint els ponts que permet el context actual de la formació. És imprescindible que, des del reconeixement de la competència de manera flexible, es pugui accedir a la formació professional i, des de la formació per a l'ocupació desenvolupada a l'empresa o pels treballadors a través dels plans d'oferta, es pugui fàcilment accedir als títols que s'imparteixen en l'àmbit de la formació professional .
2. Dissenyar els plans de formació per a l'ocupació i els títols de grau mitjà i superior, responent als requeriments actuals del sector i als canvis en els processos productius. L'activitat de les empreses del sector de l'edificació s'encamina a l'activitat de reforma i rehabilitació d'edificis per aconseguir una millora en l'eficiència energètica. Moltes de les empreses també estan promovent la internacionalització de la seva activitat. Els plans de formació han de tenir en compte aquestes noves activitats i promoure l'adquisició de

competències que permetin als treballadors adaptar-se a aquestes activitats

3. Promoure des de la formació l'adquisició de les competències necessàries per a la millora de la qualitat final, el respecte al medi ambient i la promoció de les capacitats d'innovació en els alumnes .
4. Promoure la participació de les empreses en el desenvolupament dels processos de formació, des de la detecció de necessitats, passant per la participació en la formació dels formadors, així com en la realització de pràctiques no professionals dels alumnes enquadrats en els plans de formació inicial.
5. Facilitar l'ús de les TIC i de les tecnologies web 2.0 a la formació per a l'ocupació. Les noves tecnologies poden facilitar l'accés a la formació, tant a les empreses com als treballadors, així com facilitar la transferència i gestió del coneixement.
6. Proponem un pla triennal de formació professional per al sector de la construcció a Catalunya .